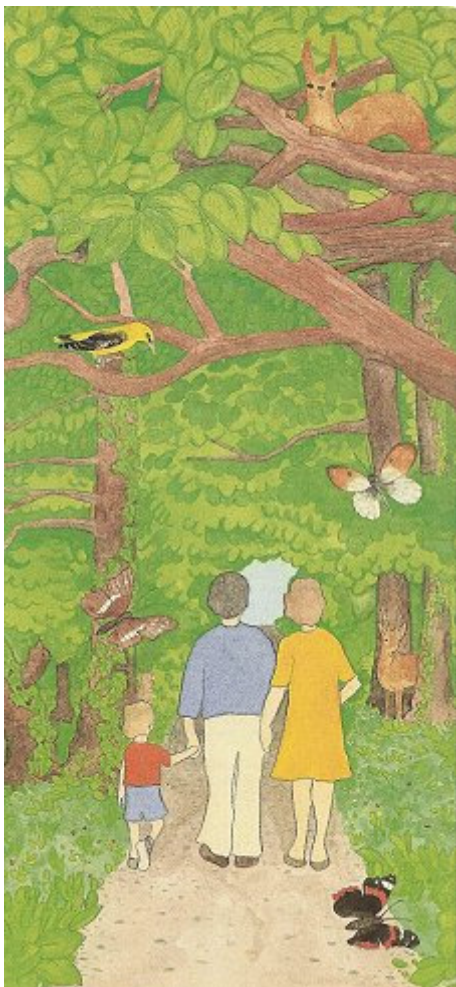

Frederiksdal

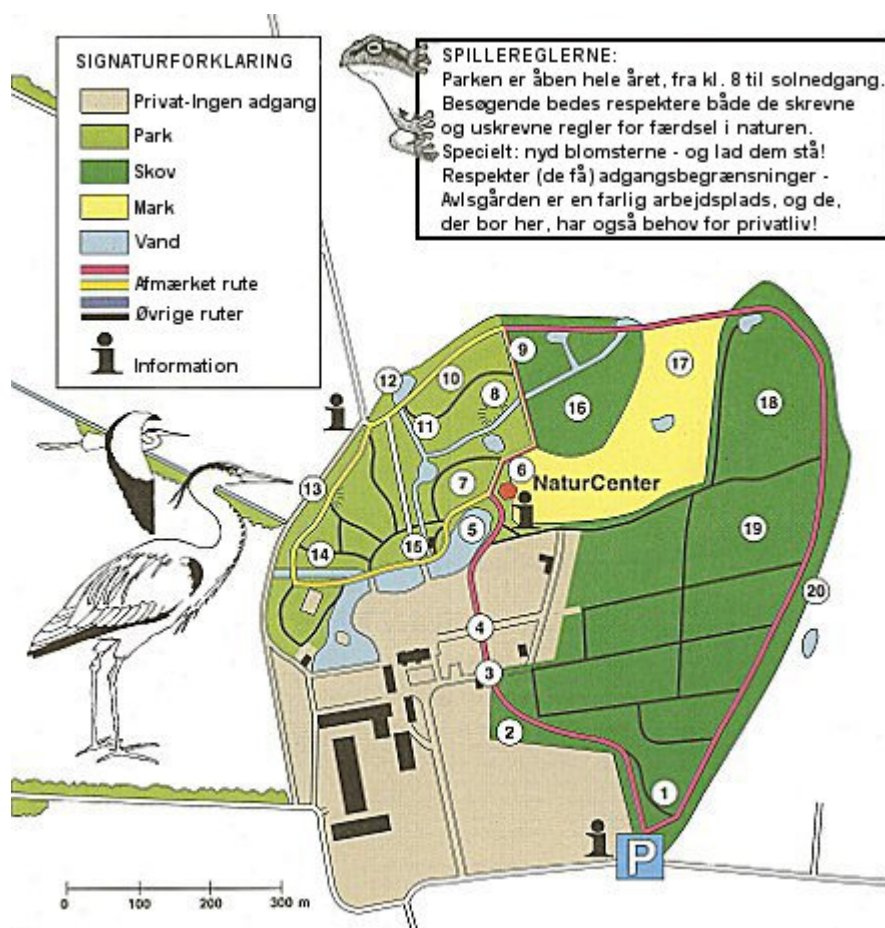

Denne guide har visse ligheder med et matadorspil. Her er der bare tre mulige ruter: Park (gul) - 1 km, Skov (rød) - 2 km, Strand (blå) - 4 km.

Besøgende er meget velkomne, men de, der overtræder (de få) spilleregler, bør straks rykke tilbage til P-pladsen. Kortets numre er anbragt, hvor vi synes, der er noget særligt at lægge mærke til. Men du har selv mulighed for at opleve noget, der er mere spændende, hvis du forstår at bruge dine øjne, mund, næse og ører.

NaturCentret, midt i parken, har tørvejrsum med borde og bænke, en lille udstilling - og toilet.

Den hurtigste vej fra P-plads til NaturCenter er ad Rød rute (600 m). Denne sti er normalt tør og jævn. De andre stier kræver ofte vandtæt fodtøj.

1 Trekanten

Skovens sydligste del er en fredet egeblandingsskov. Siden 1948 har "Trekanten" fået lov til at udvikle sig til en naturskov, hvor der hverken fældes eller plantes. Overskoven domineres af gamle ege. Underskoven af tjørn.

2 Fredet skovbryn

Det var den daværende ejer: Beate le Maire, der fredede de områder af skov og park, hvor der fandtes smukke gamle ege. De største ege er 200-400 år. Sådanne gamle træer har et rigt insekt- og fugleliv. Her er også mange eger.

3 Hovedbygningen

Udsigt til Frederiksdal hovedbygning. Den er opført i 1750'erne - i italiensk rokoko. Sidefløjen længst til venstre er fra 1914. De fleste af avlsbygningerne er af nyere dato. Mursejlerne har deres reder under hovedbygningens store tag.

4 Rosenhaven

Dette haveparti med rette linier, buksbombede og klippede hække er en moderne miniudgave af den barokpark, der oprindeligt omgav Frederiksdal. I løbet af 1800-tallet blev de fleste parker omlagt til landskabelige, "engelske" parker.

5 Søen

Her på Frederiksdal omlagde D. F. le Maire parken kort efter sin overtagelse af godset i 1890. Da parken manglede en sø, lod han denne grave - med håndkraft! Stille sommerdage høres smasken fra de græskarper, der holder søen åben.

6 NaturCentret

Er opført 1992 af Storstrøms Amt. Vi har valgt at udforme bygningen som en pavillon, der er et fast element i alle gæstfri herregårdsparker. Her er ca. 25 bænkepladser, udstilling og toilet (Toilet lukket fra november til april).

7 Æselfolden

Den åbne slette, med de gamle ege, foran pavillonen anvendtes tidligere som ridebane. Her findes bænkepladser for de, der foretrækker at nyde madpakken i det fri.

8 Iskælderhøjen

Ligger næsten utilgængelig i kanten af et vådområde. Den minder meget om den tidlige middelalders borgbanker, der skulle bære et forsvarstårn af træ. Den har i nyere tid tjent som iskælder. Her kunne vinteris - under et tykt lag tang - gemmes langt hen på sommeren.

9 Barokparkens Lindealle

Den "franske" havestil krævede stramme, klippede linde-alleer. På jordvoldene langs skovvejen vokser endnu 4 gamle linde, som har undgået fældning, da parken blev omlagt til "engelsk" stil. Træerne er formentlig plantet for ca. 200 år siden.

10 Fredet Egeskov

Den gule sti omkranser det stykke skov, der blev fredet i 1948. Egene trives godt på den frodige og fugtige bund. Det samme gør vedbend (også kaldes efeu). Det er sjældent at se dem så store og frodige, som her på Frederiksdal.

11 Rhododendron-Lunden

Rhododendron er en asiatisk busk. Den kræver en "sur" jordbund og ynder et beskyttet skovklima. Derfor måtte den kalkrige jordbund tilføres tørvejord, da denne lund blev anlagt omkring 1960. Rhododendronen blomstrer i juni.

12 Karpedam

Tidligere blev karper værdsat som "herre-fisk"; mens ål blev regnet som "gemen-fisk". Til en herregårdshusholdning hørte mange karpedamme, hvor man på 3 år kunne producere 3-punds karper. En kærkommen afveksling i alt den salte mad.

13 Udsigtshøjen

Til den romantiske, "engelske" park hørte en udsigtshøj. Senere vandt sådanne høje også indpas i bondens have. Så kunne han sidde her om søndagen og glædes over sin hvede.

14 Elmesygen

De mange døde elme i denne del af parken skyldes elmesygen. Den har i dette århundrede næsten udryddet elmen i store dele af Europa og Nordamerika. Det er en svampesygdom, der spredes af barkbiller.

15 Kinesiske Lysthus

Da handelsskibene i 1700-tallet bragte te og kinesisk porcelæn til Europa, kom det på mode at drikke teen i "kinesiske" omgivelser. Derfor blev der bygget te-pavilloner i mange herregårdsparker. Denne er fra ca. 1900 og sikkert den sidste, der blev bygget. Den blev fredet og restaureret i 1975.

- Her slutter den gule parktur. Nu kan du vælge den korte vej tilbage til P-pladsen ad rød rute (0,6 km). Du kan også vælge skovturen ved at følge rød rute den modsatte vej. Herfra er der 1,4 km til P-pladsen.

16 Den lukkede skov

Et fugtigt skovstykke uden adgangsvej. Her yngler fiskehejren, højt oppe i træerne. Det er en sky fugl, der ikke tåler forstyrrelser i ynglesæsonen, som begynder i april. Men fra NaturCentret kan du følge hejrerne, når de flyver til rederne. Gartnerfolden. Her, hvor rød sti passerer.

17 Gartnerfolden

Her, hvor rød stil passerer Gartnerfolden, er der, til venstre, udsigt mod Langelandsbælt og mod vindmølleparken ved

Nøjsomhed. Ude på markerne ligger de mange vandhuller, der har gjort Frederiksdal til et vigtigt levested for den sjældne løvfrø.

18 Bøgeskoven

Til højre for stien findes et stykke bøgeskov med ensartede, højstammede træer. Træerne er knapt 100 år gamle. Om sommeren er skovbunden bar, men om foråret er den frodig og grøn.

19 Egeskoven

Her stod tidligere en gammel bøgeskov. Den blev fældet 1993. 1994 blev arealet tilplantet med eg. En træart, der trives fortrinligt på den frodige, men fugtige jordbund.

20 Skovbrynet

Til venstre for stien ligger skovbrynet, der sikrer skoven læ i et forblæst landskab. Her findes langt flere træarter end længere inde i skoven: Eg, ask, elm, bøg, avnbøg, navr, tjørn, hyld, hassel, kirsebær, vildæble og lind. Derfor er der her et rigt dyreliv.

Frederiksdal dukker frem af historiens tåge omkring 1400 som væbneren Jens Grims: **Grimsted**. En lille befæstet gård, der lå vest for den nuværende avlsgård. Den har muligvis haft en endnu ældre forgænger. **Iskælderhøjen**, inde i parken, minder meget om den tidligste middelalders borgbanker, der havde et forsvarstårn af træ.

Omkring 1635 byggede Christopher Steensen en ny hovedbygning på Grimsted. Her slog svenskekongen, Carl Gustav sig ned nogle februar dage i 1658, efter at han sammen med sin hær havde krydset det islagte Langelandsbælt. Året efter, da svenskerne kom igen, blev Grimsted grundigt udplyndret.

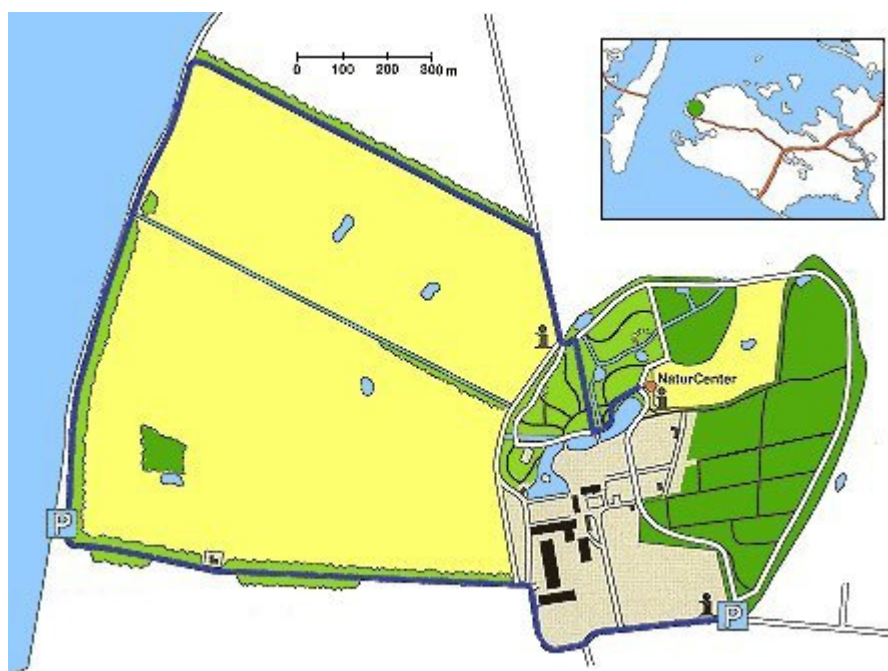
1752 blev Grimsted købt af enkegrevinde Ide Margrethe Knuth, Knuthenborg, der forinden havde købt en række større gårde for at oprette baroniet **Christiansdal** til sin næstældste søn Christian Frederik Knuth. Hun omdøbte Grimsted til **Frederiksdal** og lod den nuværende hovedbygning, i italiensk rokoko, opføre som et passende hovedsæde for baroniet. Nord for gården blev der anlagt en storslået park i "fransk" stil med alleer og klippede hække. Så længe moderen levede, gik det godt med det nye baroni, men efter 1757, da Christian Frederik Knuth selv kom til at stå for styren, gik det hurtigt ned ad bakke. Hans udsvævende liv og dårlige administration førte til, at han 1784 endte som ejer af gården "Nøjsomhed" helt ude på Lollands nordvestligste hjørne.

Efter hundrede år med 7 forskellige ejere, blev Frederiksdal i 1890 købt af godsejer Daniel Frederic le Maire. Han omlagde haven til dens nuværende engelske stil og lod i 1914 hovedbygningen forlænge. Hans enke, Beate le Maire, lod i 1948 6 hektar gammel egeskov frede.

Efter fru le Maire's død købte Niels Krabbe godset i 1957. Den nuværende ejer, Jon Krabbe overtog Frederiksdal i 1974.

Frederiksdal er på 340 hektar, heraf 20 hektar skov og 13 hektar park og have. Besætningen er på 175 malkekøer + opdræt.

1992 etableredes NaturCenter Frederiksdal, som et praktisk samarbejde mellem Frederiksdal gods og Storstrøms Amts Landskabskontor.

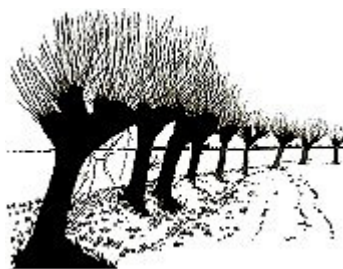
Strandtøren - Blå rute.

Har du lyst til en længere tur, kan du benytte den blå rundtur.

En tur på 4 km - Fra NaturCenter til P-plads.

Fra NaturCentret følges den blå afmærkning til parkens udkant. Herfra videre nordpå ad den brede markvej. Ved det levende hegn, 200 meter fremme, skal du dreje til venstre ad markstien til stranden.

Ved diget skal du atter dreje til venstre ad det dige, der beskytter Frederiksdals laveste marker mod oversvømmelse. Herfra er der en fin udsigt over Langelandsbælt. I vest, mod Spodsbjerg. Nordpå vil man normalt kunne se vindmølleparken ved "Nøjsomhed" og de store havvindmøller ved Onsevig. - Og mod syd, husene på Lollands Albue.

Efter ca. 1 km kommer du til en børnevenlig, lavvandet badestrand. Herfra skal du følge asfalten tilbage til Frederiksdal. - Længs ét af de pilehegn, der engang var indbegrebet af det lollandske landskab.

Tegninger og kort: Erik Simonsen

Kilde: www.stam.dk/get/33366116.html. Udskrevet d. 30.03.2009